

VENDITIO.

- 1 Clerici beneficiati prohibentur unico actu vendere commodum, seu utilitatem percipiendi fructus beneficij quoad vixerint, vel per longum tempus, recepta pecunia in ea summa, de qua conventum est inter contrahentes, sive pecunia illa tota simul solvatur, sive per plures solutiones. Id vero vetitum sub excommunicatione, & aliis penis contra alienantes bona ecclesiastica inflicis, & contractus omnes ita celebrandos in futurum irritat, & annullat. Benedictus XIV. constitut. 29. tom. 1. Bullar. incip. Universitas Ecclesiae.
- 2 In contractu emptionis & venditionis, si fiat pactum, quo venditor, quandoquocumque voluerit rem venditam redimere, obligetur in vi ejusdem pacti plus dare, quam receperit in venditione, contractus est injustus. De synodo dioc. lib. 7. cap. 51. §. 4.
- 3 Si venditio fiat cum pacto redimendi intra certum tempus, quo elapso non sit amplius locus retrovenditioni, iste contractus sapit usuram, ex eo quia videtur inducere naturam pignoris. Ib. §. 4.

VENENUM.

SUMMARIUM.

- 1 Comprovens venenum hominis necandi gratia, reus est homicidii.
- 2 Item reus est homicidii ipsum venenum vendens, vel apud se retinens ad dictum malum finem.
- 3 Et a fortiori reus est homicidii ipsum venenum propinans, & mandans propinari ad dictum malum finem.
- 4 Plus est hominum veneno, quam gladio, seu sica occidere.
- 5 Homicidium veneno commissum punitur poena ultimi supplicii.
- 6 Venenum prorrigens conjugatae, vel conjugato ad facilitandum Matrimonium cum conjugate superstitite, puniendus est poena mortis.
- 7 Homicidium committens veneno non gaudet immunitate ecclesiastica.
- 8 Alia ad rem, remissive.
- 1 Comprovens venenum hominis necandi gratia, reus est homicidii, morte sequuta; leg. Capitalium 28. §. 9. ff. de penis, Corrado in praxi dispens. lib. 1. cap. 1. num. 20. Ursaya institut. crim. lib. 2. tit. 5. num. 77. & alii committent.
- 3 Item reus est homicidii venenum vendens, vel apud se retinens hominis necandi gratia, morte sequuta; Ursaya loc. citat. & alii per text. in citat. leg. Capitalium.
- 4 Et a fortiori homicidii reus est ipsum venenum propinans, & mandans propinari ad dictum malum finem; Communissima, per text. in cit. leg. Capitalium. Plus est enim hominem veneno, quam gladio, & sica occidere, textu expresso in leg. Plus est 1. Cod. de maleficiis, ibi: Plus est hominem extinguere veneno, quam occidere gladio.
- 5 Homicidium veneno commissum punitur poena ultimi supplicii, per text. in citat. leg. Capitalium 28. §. 9. ff. de penis; immo reus tamquam assassinus trucidari debet malleo in capite; Cavalc. de brach. reg. part. 4. num. 57. Guazzin. ad defens. 43. cap. 4. n. 8. Ursaya loc. cit. num. 89. & alii.
- 6 Venenum prorrigens conjugatae, vel conjugato ad facilitandum Matrimonium cum conjugate superstitite, puniendus est poena mortis; Censal. dec. Januens. 10. numer. 36. & seq. ubi refert, quod fuit suspensus Juvenis, quia placentam venenatam tradi fecerat patri amasiae, ad hoc ut post necem patris eandem amasiam duceret,

& Raynald. tom. 3. cap. 31. §. 4. num. 10. & sequenti, ubi quod ita practicum fuit in Urbe de anno 1678. in Firmana Usuricidii: Quodque ita practitari deberet, etiam non sequatur mors; ut refert, & tenet etiam Ursaya loc. cit. num. 93. 94. & 95.

Homicidium committens veneno, non gaudet immunitate ecclesiastica; Sacr. Congr. Concilii sub die 3. Decemb. 1622. apud Barbosam in Summa Apostolic. decis. verb. Homicidia num. 7. & saepius Sacr. Congr. Immunitatis; & colligitur ex novissima constitutione Benedicti XIII. incip. Ex quo §. 6. ubi immunitate ecclesiastica privantur interfectores proximum sum animo praemeditatio, ac deliberatio; qualitas enim veneni semper praesupponit praemeditationem, ut ex aliis recte docet Ursaya loc. cit. num. 86. Vide ipsum loc. cit. lib. 2. tit. 5. num. 74. ubi multa habet ad rem.

Ad alia rem; Vid. verb. Homicidium, verb. Immunitas, verb. Maritus, verb. Mater, verb. Uxor.

VENERABILE SACRAMENTUM.

Vide verb. Eucharistia, verb. Missa, verb. Processio, verb. Sacramentum, verb. Sacrificium, verb. Tabernaculum.

VENERATIO SANCTORUM.

SUMMARIUM.

- 1 Pro Sancto aliquem venerari non licet sine licentia Papae, etiam in vita scisset miracula.
- 2 Sanctus proprie, & stricte captus quis sit.
- 3 Beatus proprie, & stricte sumptus quis sit.
- 4 Canonizatio proprie, & stricte sumpta quid sit.
- 5 Beatificatio proprie, & stricte capta quid sit.
- 6 Duplex est tam Canonizatio, quam Beatificatio, una scilicet formalis, & altera aequipollens.
- 7 Quae sit Canonizatio formalis.
- 8 Quae sit Canonizatio aequipollens.
- 9 Quae sit Beatificatio formalis.
- 10 Quae sit Beatificatio aequipollens.
- 11 Beatificatio, & Canonizatio non differunt essentialiter, sed solum accidentaliter, ad num. 12.
- 12 Adducitur, & solvitur instantia.
- 13 Afferitur, & solvitur alia instantia.
- 14 Secundum plurimos Classicos Doctores est de fide, quod Papa non possit errare, non solum in Canonizatione, sed etiam in Beatificatione.
- 15 De falso solus Papa potest aliquem canonizare, vel beatificare.
- 17 Quamvis antiquitus plurimi Sancti post felicem eorum obitum communi Episcoporum, & populorum consensu tales declararentur, & colerentur; hoc tamen semper de auctoritate expressa, vel tacita summi Pontificis.
- 18 Et a tempore Alexandri III. usque in praesens potestas, tam canonizandi, tum beatificandi soli Romano Pontifici privative quoad omnes alios fuit reservata.
- 19 Qui fuerit primus Pontifex, qui solemniter Canonizationem celebravit, ad num. 20.
- 21 In Canonizatione non semper fuit observatus idem ritus, & forma solemnitatis, qui solet observari nostris hodie diebus.
- 22 Item nec semper fuit observatus idem ritus, & forma in Beatificatione.
- 23 Assignantur in quo potissimum consistat solemnitas Beatificationis.
- 24 Tam ad Beatificationem, quam ad Canonizationem duo copulative requiruntur, scilicet excellentia virtutum in gradu heroico, & miracula.
- 25 Miracula, non solum in vita, sed praecipue post obitum patrata, sunt necessaria ad Beatificationem, & Canonizationem alienjus.
- 26 Quot miracula requirantur, & sufficiant tum ad

- Beatificationem, tum ad Canonizationem.
- 27 In Beatificatione, & Canonizatione Martyrum non solet fieri tam exacta inquisitio de probitate vitae, & miraculis tempore vitae peractis, ac fit in Beatificatione, & Canonizatione Confessorum.
- 28 Antiquitus nomen Martyris, & Confessoris promiscue sumebatur, sicutque idem erant Martyres, & Confessores.
- 29 Progressu tamen temporis, ut fit etiam nunc, Ecclesia consuevit distincte nomen Martyris, & Confessoris usurpare.
- 30 Hodie non proceditur ad Beatificationem, & Canonizationem, nisi elapsis quinquaginta annis ab obitu Beatificandorum, & Canonizandorum.
- 31 Possunt tamen intra id tempus conscribi processus per Ordinarios, vel per legatos Apostolicos, & in Sacra Congregatione deservi de eorum validitate.
- 32 Supra complementum dicti temporis solet interdum ob justas causas a Romano Pontifice concedi dispensatio, & adducuntur exempla de variis similibus dispensationibus.
- 33 Sine dicta Pontificia dispensatione est omnino observanda supradicta lex ab Urbano VIII. constituta de lapsu quinquaginta annorum ab obitu Servi Dei, & assignatur motuum talis dilationis.
- 34 Adoratio, seu cultus quid sit.
- 35 Adoratio, seu cultus alia mere est civilis, seu politica, & alia sacra, seu religiosa, & quae sit utraque.
- 36 Adorationis sacrae, seu religiosae, tres sunt species, nempe Latria, Hyperdulia, & Dulia.
- 37 Adoratio, seu cultus latria quae sit.
- 38 Adoratio, seu cultus hyperduliae quae sit.
- 39 Adoratio, seu cultus dulciae quae sit.
- 40 Dicta triplex adoratio, seu cultus, alia est absoluta, & alia respectiva, & quae utraque sit.
- 41 Cultus alius est publicus, & alius privatus, & qui sit uterque.
- 42 Cultu publico coli possunt omnes Sancti, & Beati, cum aliqua tamen differentia, quae assignatur.
- 43 Circa Beatorum nondum Canonizatorum attendenda sunt Brevia Pontificia, & Decreta Sacrae Congregationis Rituum, quae afferuntur.
- 44 Qui cum fama Sanctitatis obierunt, & nondum sunt Canonizati, nec Beatificati, possunt licite coli cultu privato, & non cultu publico.
- 45 Circa cultum, & venerationem salium virorum fama Sanctitatis defunctorum, eorumque Imagines, miracula, revelationes &c. attendenda sunt duae celeberrime constitutiones Urbani VIII. ad id editae.
- 46 Afferitur prima constitutio.
- 47 Afferitur secunda constitutio.
- 48 Attendenda sunt insuper decreta ad id edita de expresso mandato Urbani VIII. & edita jussu Innocentii XI.
- 49 Afferitur decretum Sacrae Congregationis Rituum super immemorabili.
- 50 Adducitur decretum ejusdem Sacrae Congreg. servandum in recipiendis informationibus pro causis beatificationum, & canonizationum Servorum Dei.
- 51 Circa cultum, & venerationem reliquiarum Sanctorum, & Beatorum, est idem ferme dicendum, ac de cultu, & veneratione ipsorum Sanctorum, & Beatorum.
- 52 Per reliquias Sanctorum, & Beatorum quid intelligatur.
- 53 Reliquiae noviter inventae, & productae, ad hoc ut coli possint cultu publico, debent prius esse legitime recognoscitae, & approbate.
- 54 Reliquiae tam Beatorum, quam Sanctorum de novo inventae, non solum a Papa, sed etiam ab Episcopo recognoscitae, & approbatae possunt.
- 55 Immo reliquiae a Papa jam approbate, antequam exponantur, debent etiam ab Episcopo recognoscitae.
- 56 Et hoc etiam pro reliquiis expendendis in ecclesiis Regularium.
- 57 Episcopus pro approbandis reliquiis noviter inventis, & Romae nondum approbatis, debet adhibere theologos, & pios viros.

- 58 Et si aliquid circa id emerit graue dubium, nihil inconsulto Summo Pontifice novum, aut in ecclesia hactenus inusitatum est decernendum.
- 59 Episcopus approbare non potest in ordine ad cultum publicum reliquias alicujus cum fama Sanctitatis defuncti, & nondum Canonizati, nec Beatificati.
- 60 Cultu privato possunt coli Reliquiae quaecumque, tam antiquae, quam novae, non solum Canonizatorum, & Beatificatorum, sed etiam cum fama Sanctitatis defunctorum, quavis a nemine recognita, & approbatae fuerint.
- 61 Reliquiae antiquae habendae sunt in ea veneratione, qua hactenus fuerunt.
- 62 Innuitur attendendum novissimum editum emanatum pro veneratione reliquiarum.
- 63 Reliquiae non sunt incensandae, nisi cum incensantur Oblata.
- 64 Corpora Sanctorum, & insignes eorum reliquiae non possunt transferri de civitate ad civitatem, nec de ecclesia ad ecclesiam inconsulte Sede Apostolica.
- 65 Item transferri non possunt de loco ad locum corpora neque reliquiae Beatorum nondum Canonizatorum, nec fieri potest mutatio capae, in qua eorum ossa recondita sunt, nisi accedente Summi Pontificis, aut Sacrae Congregationis Rituum auctoritate.
- 66 Item sine licentia Papae, aut Sacrae Congr. Rit. transferri non possunt de loco ad locum corpora Servorum Dei nondum Beatificatorum, nec Canonizatorum, in quorum beatificationis, & canonizationis causis Sedes Apostol. jam manum apposuit.
- 67 Translatio autem corporum Servorum Dei nondum Canonizatorum, nec Beatificatorum, in quorum causis Sedes Apostolica nondum manum apposuit, potest fieri de licentia Ordinarii.
- 68 Reliquiae Sanctorum vendi non possunt.
- 69 Furiva subtrahitio SS. corporum, vel reliquiarum, etiam devotionis causa facta, est peccatum sacrilegii, nisi essent in locis infidelium condita.
- 70 Reliquiae in Altari pro ejus consecratione locandae debent esse Sanctorum ab ecclesia approbatorum.
- 71 Corpora Sanctorum nondum Canonizatorum non possunt poni sub altari.
- 72 Quando exponuntur reliquiae, ultra lampadem, debent continuo ardere in altari duo lumina.
- 73 Reliquiae Sancti ad hoc ut possit de eo recitari officium, debet esse Insignis, & quae sit talis reliquia.
- 74 Officium de reliquiis insigni celebrandum est solum in ecclesia, ubi est reliquia, quavis sit cathedralis.
- 75 De reliquiis non insigni non licet celebrari officium.
- 76 De Sancto, cujus habetur corpus, vel insignis reliquia, non potest fieri officium, nisi constet de identitate, & nisi reperitur in martyrologio Rom. Reliquiae vero, si sint a locorum Ordinariis approbatae, possunt exponi ad fidelium venerationem.
- 77 Festum, quod in aliqua ecclesia celebratur ratione corporis, vel insignis reliquiae, non habet octavam, nisi specialiter concedatur a Sede Apostolica.
- 78 Qui recitant officium de Sancto, de quo habet insignem reliquiam in propria ecclesia, si celebrat eadem die in alia ecclesia, debet omittere Credo.
- 79 In aliis ecclesiis, ubi celebratur officium, & missa de Beatis, licet eorum reliquias exponere, imagines, & simulacra super altari collocare.
- 80 In missis de Beatis non debet dici Credo, nisi adsit reliquia.
- 81 Reliquiam deferre in processionibus pertinet ad Priorem Conventus, unde reliquia sumitur.
- 82 Reliquiae non in monasteriis Monialium, sed in exterioribus ecclesiis asservari debent.
- 83 Reliquiarum Sanctorum Patronorum civitatis clavis una concedi potest Magistratui seculari ejusdem civitatis.
- 84 Reliquia modica jam facta alienabilis alicui ecclesiae, vel Oratorio donari potest: Alias non posset alienari sine beneplacito Apostolico.
- 85 Reliquias falsas exponere ad venerationem, est peccatum superstitionis.

- 86 Reliquia, & ossa Sanctorum radi non possunt, ut rasura detur cum potu infirmis.
- 87 Immo neque portari possunt ad ipsos infirmos.
- 88 In altari, in quo est expositum SS. Sacramentum, non possunt exponi reliquia.
- 89 In tabernaculo, ubi asseruatur SS. Sacramentum, non sunt retinenda reliquia.
- 90 Solemnitates novorum Beatorum, & Sanctorum à quibus prius, & quomodo peragenda in Ordine Fratrum Minorum, ad num. 90.
- 97 Alia ad rem, remissive.
- 98 Subnectuntur supplementa Auctoris, ad num. 100.

Pro Sancto aliquem venerari non licet sine licentia Papæ, etiamsi in vita fecisset miracula; Communis, textu expresso in cap. Audivimus 1. de reliquiis, & veneratione Sanctorum, ubi: "Illud ergo non presumatis de cetero colere, cum, etiamsi per eum miracula fierent, non liceret vobis pro Sancto absque auctoritate Romanæ ecclesiæ venerari."

Sanctus igitur proprie, & stricte captus, & veneratione dignus, est omnis, & solus ille, qui rite Canonizatus, id est, per Pontificem albo, seu numero, & catalogo aliorum Sanctorum publice, solemniter, ac canonicè adscriptus tamquam Sanctus declaratus, & definitus est, addito statuto, ut ab omnibus pro tali habeatur, atque colatur; Sic in re Doctores communiter.

Item Beatus proprie, & stricte captus est omnis, & solus ille, qui ex speciali concessione Summi Pontificis ab aliqua provincia, religione, vel loco tamquam in cœlis existens cultu aliquo publico, & gr. recitatione divini officii, celebratione missæ, expositione publica, ejusdem reliquiarum ad normam Pontificiæ concessionis venerari; Ita in re partiter Doctores communiter.

Unde Canonizatio proprie, & stricte sumpta est publicum Sedis Apostolicæ iudicium, & expressa definitio de Sanctitate, & gloria alicujus, qui solemnè ceremoniarum pompa Sanctorum catalogo adscribitur, & publice totius Militantis ecclesiæ venerationi proponitur, eique honores Sanctis debiti decernuntur; Est in re Communis.

Beatificatio vero proprie, & stricte sumpta est legitima Pontificis concessio alicui certo regno, provincie, religioni, vel loco facta, ut alicui tamquam cum Christo in cœlis regnans cultu aliquo publico, ut recitatione divini officii, celebratione missæ, expositione publica ejusdem reliquiarum, ad normam Pontificiæ concessionis venerari, ac invocari possit; Est in re Communis.

Duplex est tam Canonizatio, quàm Beatificatio, una scilicet formalis, & altera æquipollens. Canonizatio formalis est illa, quæ expletur à Summo Pontifice servata forma judiciali, prolataque sententia cum omnibus consuetis ceremoniis, seu solemnitatibus. Canonizatio æquipollens est, cum Summus Pontifex aliquem Dei servum in antiqua cultus possessione existentem, fama virtutum, & miraculorum celebrem, nulla prolata sententia, nec servato ordine judiciali, omnisque consuetis ceremoniis, ac solemnitatibus, coll jubet in universa ecclesia, tali determinato die per officii, & missæ recitationem, & celebrationem; sic rectissime omni genere virtutum, ad disciplinarum undequaque Eminentissimus Cardinalis Lambertinus, deinde meritisimus, ac vigilantissimus Summus Pontifex in suo nemini impari, omnibus sub pari clarissimo opere de Seroporum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione lib. 1. cap. 41. num. 1. ubi à §. 1. ad 10. per totum caput varias recenset æquipollentes Canonizationes peractas à Summis Pontificibus, ut Sancti Romualdi à Clemente VIII. Sancti Norberti ab Urbano VIII. & Clemente X. Sancti Brunonis à Clemente X. Sancti Petri Nolasci ab Alexandro VII. & Clemente X. Sancti Raymundi Nonnati ab Innocentio XI. Sancto- rum Joannis de Matha, & Felicis de Valois ab Innocentio XII. Sanctæ Margaritæ Scotorum Reginæ ab Innocentio XII. Sancti Stephani Hungariæ Regis ab

Innocentio XI. Sancti Wenceslai Ducis Bohemiæ à Benedicto XIII. S. Gregorii VIII. ab eodem Benedicto XIII. Adde §. 1. ejusdem Capituli, ac libri editionis Romanæ 1747. S. Gertrudem Isebiensem Virginem à Clemente XII. æquipollenter canonizantam.

Beatificatio formalis est illa, in qua prævia formali discussione virtutum, aut martyrii, & miraculorum, Summus Pontifex indulget, ut Servus Dei Beatus appellentur, atque in determinato aliquo regno, provincia, religione, aut loco colatur, & ut plurimum quidem cultu officii, ac missæ in ejus honorem. Beatificatio æquipollens est illa, in qua rata habita fama virtutum aut martyrii, & miraculorum, Summus Pontifex approbat sententiam latam à Judice Ordinario, vel Delegato super cultu immemorabili, ac casu excepto à decretis Urbani VIII. Idem qui supra loc. cit. c. 42. n. 8.

Beatificatio, & Canonizatio non differunt essentialiter, sed solum accidentaliter; quamvis enim nonnulli apud Pignatelli. tom. 4. consil. 53. num. 1. velint, Canonizationem essentialiter, & secundum propriam rationem intrinsecam distingui à Beatificatione: Ipse tamen Pignatellus ibid. num. 2. talem opinionem reprobans sic expresse habet: "At vero hæc doctrina non est à Sede Apostolica, ideoque non video quomodo subsistat: Beatificatio non enim univoce convenit cum Canonizatione, scilicet in nomine, cum Beatificatio sit etiam Canonizatio, quamvis particularis, ut breviter; sed opinio dicit Pegna de cultu, & veneratione Sanctorum Turrianus in 2. d. Thon. disput. 16. dub. 2. & 3. Card. Thuse. verb. Canonizare, Controversia de Canonizatione Sanctorum cap. 2. n. m. 4. & alii. Ac etiam ratione substantiæ. Nam & Beatus potest invocari, atque possunt Deo dicari in ejus memoriam, missa, laudes, & preces in officio divino ei dicuntur, dies festus in ejus memoriam celebratur, pingitur cum radiis in signum Gloriæ, quæ fruuntur in cœlis, ejus reliquie exponuntur in ecclesiis ad venerationem; qui omnes sunt honores essentialia Sanctorum Canonizationum, teste Bellarmino tom. 2. contro. 4. lib. 1. cap. 7. Hæc ad litteram Pignatelli. loc. cit.

Et revera, quod Beatificatio, & Canonizatio non differant essentialiter, clare patet ex quo utraque fiat maturitate maxima, & causa plenissime discussa, ac cognita, precibus præmissis, & Spiritus Sancti assistentia enixe implorata, & utraque sit ultimum, & completum iudicium, quod vir Dei sit in Gloria; cum Beatificatio non peragatur, nisi prius maturè discussis virtutibus in gradu heroico, & miraculis tum in vita, tum post mortem patris, quibus Sanctitas Beatificandi hominibus à Deo manifestatur, illisque legitime verificatis, Pontifex instinctu Spiritus Sancti factus certus de illius Sanctitate, & existentia in Gloria, devenit ad illius Beatificationem, expediendo ad id ipsius Beatificationis diploma, seu breve. Immo per Beatificationem etiam ut talis toti ecclesiæ proponitur, & ideo ubique à fidelibus beatus certo absque formidine in Gloria creditur, & ad gratias impetrandas invocatur, quamvis uni solo regno, aut provincie, aut civitati, aut religioni officio, ac missa colendus permitatur. Nequit enim alicubi dubitari de Sanctitate, & gloria tam Beati, quàm Canonizati, cum iudicium Pontificis, ex quo fiat ex assistentia Spiritus Sancti, sit infallibile, sive declaret aliquem esse Beatum, sive expresse definat esse Sanctum: Siquæ ubique fideles omnes cognoscunt, per actum Beatificationis, & Canonizationis, Animam Beatificati, & Canonizati esse in Gloria; hac tamen differentia servata, quod per Canonizationem id credunt, ut per formam expresse definitivam, & pronunciativam; per Beatificationem vero, ut per formam concessivam, & implicite definitivam: Sic Arriaga tom. 4. theol. disp. 7. sect. 4. Trullench in decal. tom. 1. cap. 9. dub. 5. num. 3. Mattheucci "in practica theologico-canonica ad causas Beatificationum, & Canonizationum in questione proœmialii" cap. 1. univ. num. 9. & in opere dogmatico controvers. 7. cap. 5. num. 21. & alii.

Nec obstat, quod pro Canonizatione novum fiat exam-

men, quia tale novum examen non fit de virtutibus Viri Dei, neque de miraculis in vita, aut ante Beatificationem patris, quibus probata fuit sanctitas vitæ, & infallibilis existentia Servi Dei in Gloria; sed fit solum novum examen de continuatione miraculorum post Beatificationem à Deo ad intercessionem Beati patris, ut ea certum testimonium perhibeat etiam voluntatis divinæ, quod Beatus publico cultu officii, & missæ in tota ecclesia colendus decernatur, ut patet ex constitutione 2. Gregorii XI. incip. Mira §. 6. edita pro Canonizatione S. P. N. Francisci, ibi: "Sane licet ejus vita tam sancta, tam strenua, & præclara sibi sufficeret ad obtinendum consortium ecclesiæ triumphantis, quia tamen militans, quæ solummodo videt in facie, auctoritate propria judicare... suo foro non sunt, auctoritate propria judicare... vitam ejus sibi fuisse acceptam, & ipsius memoriam esse à militante ecclesia venerandam, multis, & præclaris miraculis declaravit."

Nec etiam officii, quod Pontifices in Bullis Beatificationis ubi soleant solum verbis Concedimus, Indulgemus, Impartimus, in Bullis vero Canonizationis utantur verbis explicitis Declaramus, Definimus, Decernimus, & Mandamus, quia ut recte dicunt Trullench loc. cit. Mattheucci loc. cit. num. 21. & alii. Pontifices tam per Beatificationem, quàm per Canonizationem declarant Servum Dei esse in Gloria; per Canonizationem quidem in forma expresse definitiva, & pronunciativa; per Beatificationem in forma inductiva, concessiva, & implicite definitiva: Unde vero Conterolus de Canonizatione Sanctorum cap. 1. numer. 4. aliis allegatis tradit: "Beatificationem in effectu aliud non esse, quàm particularem quandam Canonizationem minori apparatu celebratam," ut ait Fagundes apud Dianam coordinat. tom. 3. resol. 9. num. 2. Sicque apparet, quod Beatificatio, & Canonizatio non differant inter se essentialiter, sed solum accidentaliter, quatenus cultui per Canonizationem concessio adjecta non sit limitatio, bene vero adjecta sit cultui per Beatificationem indulto, ut nempe Beata recitatione officii, & celebratione missæ colatur solum in aliquo certo regno, provincia, civitate, & religione cum nonnullis aliis limitationibus in Brevi Beatificationis expri- mi solitis, ac in decretis Sac. Congr. Rit. infra sub n. 43. adducendis, expressis.

Hinc plurimi Classici Doctores tenent, quod sit de fide, quod Papa non possit errare, non solum in Canonizatione, sed etiam in Beatificatione: Vide verb. Papa art. 2. à n. 49. ad 57.

De facto solus Papa potest aliquem canonizare, vel beatificare: Hostiensis in cap. Audivimus 1. de reliquiis, & veneratione Sanctorum n. 13. verb. Absque auctoritatem; & ibid. Joan. Andreas n. 6. Cardinal. in 2. notabil. Innocent. n. 2. Abbas in 2. notabil. Barbos n. 3. Fagnan. n. 20. Turrecremata in c. 1. n. 22. de consecrat. dist. 3. S. Antonin. in summa part. 3. tit. 22. cap. 5. §. 5. Ven. Cardin. Bellarmin. de Sanctorum Beatiud. tom. 2. part. 2. lib. 1. cap. 8. Mattheucci in cir. practica theologico-canonica quest. proœmial. cap. univ. num. 1. Reiffenstuel lib. 3. Decretal. tit. 45. num. 6. Pirhing. ibid. num. 3. Eminētissimus loc. citat. cap. 10. & alii communiter, arg. citat. cap. Audivimus 1. de reliquiis, & veneratione Sanctorum, ubi: "Cum etiamsi per eum miracula fierent, non liceret vobis ipsum pro Sancto præbula auctoritate Ecclesiæ Romanæ venerari." Et concordat cap. Ex eo 2. & cap. Venerabilis 52. de testibus: Et ratio est, quia hæc est una de majoribus causis, quæ inter christianos proponi possit, ut de se patet, & omnes fatentur; majores autem cause Sedem Apostolicam spectant; cap. Majores 3. de Baptismo, eique specialiter reservantur; cap. Nisi 3. & cap. Quod translationem 3. de officio Legati, adeoque, &c. Tum quia sicut opera, quæ Sanctitati alicujus testimonium perhibent, fidei innotunt, ut patet de miraculis, juxta illud Matth. cap. 17. num. 19. ubi: "Si habueritis

fidem sicut granum sinapis; dicetis huic monti: transi hinc illuc, & transibit; & nihil impossibile erit vobis," ita ad illum pertinet Sanctos canonizare, ad quem pertinent quæstiones fidei determinare, qualis est solus Papa; c. Quoties 11. caus. 24. q. 1. cum similibus.

Quamvis enim antiquitas ante introductionem solemnis, qui nunc servatur, ritus canonizandi, plurimi Sancti (ut patet de Apostolis omnibus, de variis Martyribus Stephano, Laurentio, Sixto, Vincentio, Fabiano, & Sebastiano, Joanne, & Paulo, Cosma, & Damiano, Gervasio, & Protasio, pluribusque aliis: De Confessoribus Silvestro, Antonio Abbate, Paulo primo Eremita, Martino, Nicolao, Gregorio Magno, Augustino, Ambrosio, Hieronymo, Nazianzeno, Basilio, Athanasio, Cyrilo, Chrysostomo, Hilario, multisque aliis, de Maria Magdalena, & Martha, ac de Virginibus Agnete, Agatha, Lucia, Cecilia, Catharina, Anastasia, & pluribus aliis) post felicem eorum obitum communi Episcoporum, & popularum consensu tales declararentur, & colerentur; hoc tamen semper de auctoritate expressa, vel tacita Summi Pontificis id non contradicentis, sed tacite approbantis, ut docent Gonzal. in cap. Audivimus sub numer. 7. de reliquiis, & veneratione Sanctorum. Garzias de canonizatione, §. 5. pag. 91. Gravina de catholic. præscript. tom. 4. q. 5. de Canonizat. Sanctorum pag. 321. Dominicus à Sanctissima Trinitate tom. 3. de ecclesia militante in bibliotheca maxima Pontificia tom. 10. pag. 437. Rabaudi exercit. theolog. tom. 2. exercit. 3. cap. 1. pag. 138. Azorius Institut. moral. tom. 2. lib. 5. cap. 7. Bellarmin. loco citato, cap. 8. in fine, Layman lib. 4. tractat. 7. cap. 5. num. 1. Reiffenstuel loc. cit. num. 7. Mattheucci loco citato num. 1. & 2. Lambertin. loco citato lib. 1. cap. 6. sub num. 9. ubi egregie more suo id probat pluribus aliis adductis.

Et à tempore Alexandri III. usque in presens potestas tum canonizandi, tum beatificandi soli Romano Pontifici privative quoad omnes alios fuit reservata; cap. Audivimus 1. de reliquiis, & veneratione Sanctorum, ubi dicitur Alexander III. Summus Pontifex; ut patet ex ejusdem verbis adductis supra num. 16. inhiibuit, ne quis imposterum pro Sancto venerari inciperet absque Romani Pontificis expressa approbatione; Bellarmin. loc. cit. cap. 8. Mattheuc. loc. cit. num. 5. Gravina in Continuatione secunda partis Catholic. præscript. tom. 4. pag. 209. §. Merito vero Alexandri, Vanespen. Juris ecclesiastici univers. part. 1. tit. 22. cap. 7. num. 14. & pluribus aliis adductis, Lambertin. loc. cit. cap. 10. à num. 5. usque in finem: Quamvis tamen Gonzal. Victon. Bivarius, Godefridus, Henschenius, Daniel Papebrochius, & alii apud ipsum loc. citat. numer. 5. non improbabiler censeant, talem legem, seu reservationem esse multo antiquiorem Alexandro III. cum in dist. cap. Audivimus: id de novo non statuat, sed quasi jam constitutum commemoret, & tall loquendi forma decretum non faciat, sed factum, & vulgo notum supponat, ut videntur innuere verba ipsius Decretalis adducta supra num. 16.

Hinc non certo constat, quisnam fuerit primus Summus Pontifex, qui solemniter Canonizationem Sanctorum celebraverit. Nam multi tenent, quod prima Canonizatio solemniter celebrata fuerit à Leone III. anno 804. qui in civitate Werdensi solemniter inter Sanctos Sanctum Swibertum ejusdem civitatis Episcopum retulerit; sic ex quadam epistola Sancti Ludgeri Episcopi Monasteriensis relata à Ven. Cardinali Baronio in annalibus ad dictum annum 804. numer. 2. & seq. inter alios Cardinales Bellarminus tom. 2. lib. 1. cap. 8. de Sanctorum beatitudine, ubi sic expresse habet: "Primus enim Pontifex (ni fallor) qui Sanctos legatur canonizasse, viderit, fuisse Leo Papa III. de quo sic describit Sanctus Ludgerus in epistola de miraculis Sancti Swiberti" cap. 9. in tom. Juris: Tandem devota instantia Caroli (Magni) & Hildebaldi Archiepiscopi Coloniensis venit à Colonia idem Papa Werdam, & ibi post alias solemnitates Sanctum Swibertum solemniter catalogo Sanctorum Confessorum adscripsit pri-

die nonas Septembris: "Hanc primam legi solemnem Canonizationem, ante quam fortasse fuerint etiam aliae, sed non mihi constat." Angelus Rocca de Canonizatione Sanctor. c. 5. §. Ego verum: Marcus in suo vocabulario ecclesiastico verb. Canonizatio, Franciscus Vistori in suo tractatu gallice conscripto de Canonizatione Sancti. c. 10. per tot. Phœbeus Archiepiscopus Tarsensis in sua disserti. impressa post acta Canonizationis S. Petri de Alcantara, & S. Mariae Magdalene de Pazzi, Gonzal. in cap. Audivimus sub n. 7. de reliquiis, & venerat. Sancti. Card. de Laurea in 3. lib. Sentent. tom. 3. disp. 6. art. 3. n. 47. Cornelius à Lapide in Comment. ad cap. 44. Ecclesiast. §. Triplex hæc gloria: Casalius de veteribus ecclesiasticis ritibus c. 70. §. De prædictis: Rabaudi exercit. in theol. tom. 2. exercit. 3. cap. 1. de ecclesia §. At postestatem: Marchesius de capite visibili ecclesie, tom. 9. Bibliotheca maxima Pontificis pag. 737. à Romano:

20 Alii autem multi defendunt contrarium docentes, quod illa epistola Sancti Ludgeri, quæ est potissimum fundamentum, ob quod supra allati Doctores primam solemnem peractam Canonizationem S. Swiberti adscribunt Leoni III. est commentitia: Sic Pater Joannes Morinus in commentario de administratione Sacramenti Penitentiae lib. 10. cap. 20. ubi hæc habet: "Conficta est epistola ante forsan trecentos annos, aut ut maxime ante quadringentos nomine Sancti Ludgeri ab aliquo Werdensi Monacho in sui monasterii commodum, & gloriam. . . Deinde Sancti Swiberti in Sanctorum catalogum relationem eodem modo, & ordine enarrat, quo nunc, & ab annis quadringentis celebrari solet. Certum est autem, hanc celebrationem cepisse trecentis post Leonem III. annis & amplius. Primus, quem perhibent antiqua documenta solemniter à Pontificibus canonizatum fuisse, est, Hugo Carthusianus, & Gratianopolitanus Episcopus: Secundus est Sanctus Bernardus. Sed considera quæ epistola, sive bulla Pontificum de istorum Sanctorum Canonizatione referunt, & ea comparâ cum illis, quæ Auctor ille de Sancti Swiberti Canonizatione scribit, deprehendesque ceremonias hodiernas à Leone III. multo diligentius, & copiosius, quam ab Innocentio II. aut Alexandro III. fuisse observatas. Quod argumentum certum est, Istius epistolæ auctorem post annum 1200. scripsisse, ante Innocentium II. & Alexandrum III. simplex admodum erat Canonizationis ritus, ut ex Petro Damiano constat in fine vitæ Sancti Romualdi, testaturque Cardinalis Baronius ad annum Christi 1027. Obtinebatur ab illis, quibus curæ erat illa Canonizatio, à Sede Apostolica facultas altare supra corpus defuncti erigendi: eo erecto, peracta erat Canonizationis solemnitas. Post illud tempus ceremoniæ sanctæ illius actionis paulatim facta sunt augmentiores." Demum post alias adductas rationes concludit Morinus: "Multa sunt alie ejusdem criminis argumenta, quæ longum esset persequi. Undique enim rimosa est historia ista, & fabellis veritati assuris fatescit." Legi possunt etiam Henschenius ad diem 26. mensis Martii in commentario prævio ad vitam Sancti Ludgeri, & Continus in annalibus ecclesiæ Francorum ad annum 805. ubi non pauca adversus eam Sancti Ludgeri epistolam, quam supposititiam esse censent, annotarunt. Item Joseph Maria Sanfelitius Apostolicæ Sedis olim Nuntius ad Tractum Rheni in sua epistola, quam ediderunt Continuatores Bollandiani ad diem 26. Martii pag. 640. Lucas d' Acheri, & Joanni Mabillon. in actis Sanctorum Ordinis Sancti Benedicti, & in præfatione ad seculum quintum §. 6. num. 100. Pagi in critica historico-cronologica in universos annales Cardinalis Baronii tom. 3. ad annum Christi 754. num. 7. ubi sic habet: "Cumque hæc de Sancti Swiberti Canonizatione commenta nunc manifesta sint, visis refellendis diutius non immorabor." Alter Pagi in vita S. Stephani II. ad alias III. ad num. 14. Continuatores Bollandii ad diem 26. Martii in vita Sancti Ludgeri §. 8. Quibus consentit idem Lambertini. loc. cit. lib. 1. cap. 7. sub num. 1. & expresse Graveson. in celeberrima sua historia ecclesiastica tom. 4.

part. 1. collog. 6. pag. 299. primæ impressionis Romana, ubi ex aliis expresse dicit: "Primum exemplum solemnium Canonizationis factæ à Romano Pontifice, contigit dumtaxat anno nonagesimo nonagesimo tertio, quando videlicet Joan. XV. Pontifex Maximus Canonizationis ritu Udalicum Episcopum Augustanum publicis Sanctorum Fastis adscripsit." Item Mabillonius præfatione in seculum quintum Benedicti, quod est Ecclesiæ decimum, sic habet: "Hoc primum indubitate fidei monumentum de solemnibus per Romanum Pontificem Canonizatione invenimus diploma Joannis XV. qui in sequenti Episcoporum conventu ad preces Linnuphi Episcopi Augustani Udalicum ejusdem ecclesiæ Episcopum in Sanctorum album retulit." Sic etiam Papebrochius diss. 20. in consuetudine chronico-historico de solemnium Canonizationis initiis, atque progressibus, & alii plures validis, & satis convenientibus fundamentis id ostendentes.

In Canonizatione non semper observatus fuit idem ritus, & forma solemnitatis, quæ solet observari nostris hisce diebus, sed fuit varia pro varietate temporum, & Pontificum, cum enim pendeat ab arbitrio ipsorum Pontificum, potest augeri, vel minui prout ipsi judicaverint expedire, & temporum circumstantiis congruere, ut notant Conterolus de Canonizati. Sanctor. c. 3. n. 5. Mattheuc. loc. cit. n. 3. idem Lambert. lib. 1. c. 36. per tot. ubi per varios §§. assignat solemniam Canonizationis, tum quoad ritum antiquiorem, tum quoad ritum moderniorum merito ibi legendum, admirandum, & venerandum.

Item nec semper fuit observatus idem ritus, & forma in Beatificatione, ut videre est in citat. numquam satis commendato, semperque amplius commendabili opere de Servorum Dei Beatificatione, & Beatorum Canonizatione dicti Eminentissimi Pontificis Benedicti XIV. & signanter lib. 1. cap. 13. & 20. ac 24. ubi num. 1. & 2. insuper asserit, quod solemnitas Beatificationis, quæ fit in Basilica Vaticana per publicationem potissimum Brevis Apostolici inter missarum solemniam, initium duxit ab Alexandro VII. in Beatificatione Beati, nunc Sancti Francisci Salesii. Et ibid. num. 3. subjungit, quod solemnitas Beatificationis in Basilica Vaticana peragendæ consistit potissimum in actibus sequentibus; hoc est primo in publicatione Indulgentiæ ab omnibus utriusque sexus fidelibus Confessis, & Sacra Comunione refectis lucrificandæ, qui in Basilica Principis Apostolorum, aut missæ solemnæ pro Beatificatione canendæ intererint, aut Beatificationis die eandem Vaticanam Basilicam visitabant: Secundo in presentia tum Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum, necnon Consultorum Sacrorum Rituum Congregationis, tum Cardinalis Archiepiscyteri Basilicæ Vaticanæ, & Canoniorum, & Clerici ejusdem ecclesiæ: Tertio in exhibitione Brevis Apostolici, quæ fit à Postulatore causæ Cardinali Præfecto Sacrae Congregat. qui Postulatores remittit ad Cardinalem Archiepiscyterum Vaticanæ Basilicæ pro facultate illud in Basilica publicandi: Quarto in publica lectione Brevis: Quinto in solemnæ cantu hymni: Te Deum laudamus, qui ab Episcopo missam solemnem celebraturum intonatur: Sexto in detractione Imaginum Servi Dei, quæ prius velo cooperte erant, tum super altari, tum ad faciem templi Septimo in omnium adstantium veneratione: Octavo in recitatione collectæ, quæ fit ab Episcopo missam celebraturum in honorem Beati: Nono in thuris datione Imagini Beati, quæ ab eodem fit Episcopo trino ductur: Ultima in celebratione solemnæ missæ, tum vero in accessu Summi Pontificis ad Basilicam Vaticanam ipsa die post vespas ad Imaginem Beati colendam.

Tam ad Beatificationem, quam ad Canonizationem duo copulative requiruntur, scilicet excellentia virtutum in gradu heroico, & miracula, ita ut nec excellentia virtutum sine miraculis, nec miracula sine virtutibus sufficiant: Sic expresse habetur in const. Innocentii III. edita pro Canonizatione Sancti Homoboni incip. Quia pietas ibi: "Licet autem, juxta testimonium veritatis, sola finalis perseverantia exigatur ad sanc-

titatem animæ in ecclesia triumphante, quoniam qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit; duo tamen, virtus videlicet morum, & veritas signorum, opera scilicet pietatis in vita, & miraculorum signa post mortem, ut quis reputetur Sanctus in militanti ecclesia, requiruntur: nam, quia frequenter Angelus satanæ in lucis Angelum transfiguratur, & quidam faciunt opera sua bona, ut videantur ab hominibus, quidam etiam coruscant miraculis, quorum tamen vita merito reprobatur, sicut de Magis legitur Pharaonis, & etiam Antichristo, qui electos etiam, si fieri potest, inducet suis miraculis in errorem; ob id nec opera sufficiunt sola, nec signa sed, cum, illis præcedentibus, ista succedant, verum nobis præbent indicium sanctitatis, nec immerito nos ad illius venerationem inducunt, quem Dominus suis ostendit miraculis venerandum. Hæc autem duo ex verbis evangelii plenius leguntur, ubi de Apostolicis loquens ait. . . Illi autem profecti prædicaverunt, ubique Domino cooperante, & sermonem confirmante, sequentibus signis. . . In eo namque, quod ait, cooperantes, eos operatos esse demonstrans; & in eo, quod sequitur, sequentibus signis, eos exponens, immo Dominum in eorum miraculis clarificans. Hoc etiam Dominus usque hodie operatur in Sanctis, & potentiam suam signis evidentibus manifestat, dum vivorum curat ægitudines ad memoriam mortuorum, & eos plus esse post mortem, & felicius vivere mortuos, qui in Domino moriuntur, quam qui vivunt in mundo, demonstrat." Et in constitut. 5. Gregorii IX. edita pro Canonizatione mei Sancti Antonii de Padua incip. Cum dicat Dominus: ibi: "Licet ad hoc, ut aliquis Sanctus sit apud Dominum in ecclesia triumphante sola sufficiat finalis perseverantia, juxta illud Apocalypsis 2. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ: Ad hoc tamen, ut Sanctus habeatur apud homines in ecclesia militante, duo sunt necessaria, virtus morum, & veritas signorum, merita videlicet, & miracula, ut hæc & illa sibi adinvicem contestentur, cum nec merita sine miraculis, nec miracula sine meritis plene sufficiant ad perhibendum inter homines testimonium sanctitatis." Et sic docent Fagnan. in cit. cap. Venerabilis 52. n. 2. de testibus, & in cit. cap. Audivimus 1. de reliquiis, & veneratione Sanctor. n. 5. & ibi Innocentius 1. de reliquiis, & veneratione Sanctor. n. 4. Ancharanus n. 5. Reiffenstuel. loc. cit. n. 9. testans de communis, & Lambertini. loc. cit. lib. 4. part. 1. cap. 5. à n. 1. usque ad 7. & eod. lib. 4. part. 1. cap. 7. & 18. refellens illos, qui solas virtutes exposcunt, aut sola miracula.

25 Miracula non solum in vita, sed præcipue post obitum patrata, sunt necessaria ad Beatificationem, & Canonizationem alicujus: Sic Glossa communiter recepta in cap. unic. de reliquiis, & veneratione Sanctorum in 6. verb. Sedis, Mascard. de probationibus conclus. 261. num. 42. Reiffenstuel. loc. cit. num. 10. Lambertini. loc. cit. & alii passim.

26 In causis præcedentibus per viam non cultus, bina saltem miracula requiruntur, atque sufficiunt, etiam si sint solum tertii generis, pro obtinenda Beatificatione formali, & bina, quæ post eam supervenerint, sufficiunt pro Canonizatione; & in causis, quæ procedunt per viam casus excepti, seu cultus immemorabilis, bina sufficiunt miracula, quæ post indultam venerationem supervenerint: Sic expresse Lambertini. loc. cit. lib. 1. cap. 32. num. 3. & seq. referens de cetero fuisse à Sacrorum Rituum Congregatione Generali in causa S. Joannis de Capistrano die 13. Junii 1677. Item in causa Sanctæ Catherine de Bononia die 17. Maji 1707. Item in causa S. Stanislai Societatis Jesu die 13. Novembris 1714. Item in causa S. Agnetis Virginis Ordinis Prædicatorum die 12. Maji 1726. Et idem tenet lib. 4. part. 1. cap. 6. numer. 4. & 5. ubi testatur de praxi Sedis Apostolicæ, uti etiam de tali praxi testatur Mattheucci loc. cit. art. 3. c. 3. §. 2. num. 23. dicens, quod Sedes Apostolica plures in ordine Beatorum, & Sanctorum conscripsit solis

duobus tertii generis miraculis verificatis, idque dicit notum esse ex decretis Sacrae Congregationis in registro videndis, in quam praxim concurrunt scribentes apud Martam de Canonizatione part. 4. cap. 7. num. 88. & tenent Doctores passim.

Nunc autem servanda sunt Decreta SS. D. N. Benedicti Papa XIV. alterum quidem sub die 23. Aprilis 1741. emanatum, in quo statuitur, ut in causis Beatorum per viam cultus immemorabilis, aut indulti procedentibus, imposterum non duo, ut antea, sed quatuor ad eorum Canonizationem probari debeant miracula; in causis autem procedentibus per viam non cultus, ubi virtutes, aut martyrium ex textibus de auditu fuerint probata, non duo miracula ut antea, sed quatuor omnino ad eorum Beatificationem obtinendam, debeant approbari: alterum vero die 17. Julii 1754. editum, in quo declaratur, pro obtinenda formali Beatificatione, si testes de auditu à videndis in processu Apostolico excepti conjungantur cum testibus de visu in processu ordinario exceptis, sufficere debere duo miracula, si vero cum testibus de visu in processu ordinario exceptis non conjungantur nisi testes de auditu in processu Apostolico excepti, tunc tria miracula requiri ante Beatificationem data, & approbata.

In Beatificatione, & Canonizatione Martyrum non solet fieri tam exacta, & stricta inquisitio de probitate vitæ, & miraculis tempore vitæ peractis, ac fit in Beatificatione, & Canonizatione Confessorum, sed præcipue de miraculis post mortem, & de causa, ob quam passi sunt, indagatur; Hostiens. in cit. cap. Audivimus 1. num. 3. de reliquiis, & veneratione Sanctor. Fagnanus ibid. num. 16. August. Triumph. de potestate eccles. quart. 16. art. 3. Mascard. loco citato numer. 9. Reiffenstuel. loc. cit. num. 11. & alii, argum. cap. Baptismi vicem 34. & cap. Catechumenum 37. de consecrat. & ad id satis clare facit generalis illa promissio Christi Matthæi 10. Qui perdidit animum suam propter me, inveniet eam.

28 Quamvis enim antiquitus nomen Martyris, & Confessoris promiscue sumeretur, sicque idem essent Martyres, & Confessores, ut tradunt passim Scriptores, & signanter Petrus Galesinius in notis ad suum Martyrologium 17. kalend. Februarii, ubi inquit: "Certum, & exploratum est. . . olim nomen Martyris, & Confessoris promiscue fuisse, præsertim apud multos." Franciscus Amatus Ponget in suis catholicis Institutionibus tom. 1. pag. 913. ibi: "Olim Confessores Christi dicebantur li solum, qui cum testimonium perhibuissent veritatis, cum carceris, exilii, rei famularis, suppliciorum, ipsiusque vitæ periculo, non tamen mortis traditi fuerant: Confessores autem dicebantur propter gloriosam, & publicam nominis Christi Confessionem; Martyres quoque appellabantur propter exhibitum veritatis testimonium." Baronius in notis ad martyrologium Romanum ad diem 2. Januarii: "Ne quid lateat, sciendum est, diversa admodum significatione à præsentis temporis usu hanc vocem (scilicet Confessoris) à majoribus usurpatam: Illi enim neminem eo nomine appellabant, nisi eum, qui Christi fidem interpellatus coram fidei hostibus confessus esset." Lambertini. loco citato lib. 1. cap. 2. sub num. 6. ibi: "Proprie Confessores olim dicebantur illi, qui Christum palam, & coram tyrannis, seu fidei hostibus confessis, quolibet tormentorum, vel pœnæ genere affecti, superstitibus tranquillam mortem obibant." Et infra num. 7. sic subjungit: "Martyres tandem erant illi, qui pro vera fidei defensione moriebantur, aut qui atrocissima tulerant pro fide tormenta, licet fuerint superstites, & in pace quieverint" teste Divo Thoma 2. 2. quart. 124. art. 4. ad quartum: Unde, ut notat ipse, veri Martyres etiam aliquando Confessores dicti sunt.

29 Progressu tamen temporis, ut etiam hodie servatur, ecclesia consuevit distincte nomen Martyris, & Confessoris usurpare, illos scilicet appellando Confessores, qui sancta, ac laudabili vita vixerunt, & sanc-

to demum sine naturali morte in pace quieverunt, ac in Sanctorum numerum sunt relati, quatenus per virtutum opera sunt Deum confessi. Unde Ordo Cluniacensis in *praefatione ad vitam S. Geraldii* sic expresse habet: "Cum igitur Confessor a confitendo vocetur, Getaldus tantò rectius Confessor dici potest, quando iustioribus factis Deum est confessus." Et Egbertus Episcopus Eboracensis in *Excerpt. c. 28.* ait: "Sancti Patres, quos Confessores nuncupavimus, id est, Episcopi, Presbyteri, qui in castitate servierunt Domino." Lambertina. *loc. cit. n. 6.* Mathæuce. *loc. cit. n. 4. c. 1. n. 3.* & alii communiter, atque Ecclesiastica praxis: Et illos appellando Martyres, non solum qui violentam mortem, seu cruciatibus lethales voluntarie perpessi sunt, sed etiam illos, qui à persecutoribus nostræ fidei comprehensi, varie vexati, in carcerem, vel in exilium missi, & ærumnis confecti usque in finem perseverantes propter Fidei, aliarumque supernaturalium virtutum confessionem mortem naturalem subierunt. *Vid. verb. Martyrium.*

30 Nostris hinc temporibus, nisi habeatur Apostolica dispositio, non procedit Sac. Congreg. Rit. in causis Servorum Dei ad effectus Canonizationis, seu Beatificationis, aut declarationis martyrii, nisi elapsis quinquaginta annis ab obitu illorum: Sic expresse statuunt decreta jussu Urbani VIII. edita §. *Sanctitas sua, ibi* "Sanctitas suâ expresse prohibuit Sac. Rit. Congregationi, ne deinceps procedat in causis Servorum Dei ad effectum Canonizationis, seu Beatificationis, aut declarationis martyrii, nisi lapsis quinquaginta annis de similibus, tam factis, quam faciendis, agi vetuit, nisi habita prius, & expresse obtenta licentia à Sanctitate sua, vel ejus successoribus. Sub decreto hujusmodi vult comprehendere etiam causas, in quibus modo reperiuntur expeditæ literæ Remissoriales, & Compulsoriales, ac omnes alie nunc pendentes, quæ adhuc expectant perfectionem suam, & complementum à facto futuro finalis determinationis. Quod ut firmius observetur, insuper jubet, ut si Memoriale super hoc directum Congregationi prorogatur cum rescripto Sanctitatis suæ, ut aliqua ex hujusmodi causis ad præfatos effectus examinetur, nullum sortiatur effectum, nisi in eodem rescripto specialis prædictæ prohibitionis derogatio reperitur."

31 Talis autem prohibitio non impedit, quod infra spatium dictorum quinquaginta annorum possint confici processus per Ordinarios, vel per Delegatos Apostolicos, & in Sac. Rit. Congreg. discuti de eorum validitate, ne labente dicto tempore cursu pereant occultati, & meliores testes, siquæ occasione hujusmodi dilationis pereant etiam probationes, ut expresse habetur in supradictis Urbani VIII. decretis §. *Verum, ibi*: "Verum, ne pereant hujusmodi dilationis occasione probationes, permittit Sanctitas sua, non habita ratione dictorum quinquaginta annorum, ut agi possit de prædictis processibus, sive de aliis auctoritate Ordinaria fabricatis, vel fabricandis ad effectum deliberandi, an per Sedem Apostolicam debeant concedi literæ Remissoriales in genere, quibus obtentis, & fabricatis super eis processibus, servatis servandis, illisque Sac. Rit. Congr. presentatis, permittit pariter Sanctitas sua, ut in Sac. Congr. discutiatur de eorum validitate, ac etiam de relevancia in ordine, & ad effectum tantum cognoscendi, an sit procedendum ad processum in specie, & processibus in specie completis, & Sac. Congr. delatis, videatur tantum de illorum validitate, quibus definitis, idem processus per Secretarium claudantur, & obsequenter sigillo S. Cong. non aperiendi, donec veniat plenitudo temporis dictorum quinquaginta annorum: quo completo, nullo modo de eis agi possit, nisi ut expresse mandetur à Summo Pontifici." Unde, ut videtur, supradicta prohibitio restricta est, ne constructis processibus ab Ordinariis, seu à Delegatis Apostolicis actu procedatur in Sacra Congregatione ad ulteriora in causa, in examine virtutum, & miraculorum, vel declarationis martyrii, nisi elapsis dictis quinquaginta annis, aut nisi interveniat Pontificia dispensatio.

Quæ quidem dispensatio supra complementum dictorum quinquaginta annorum solet interdum ob justas causas à Romano Pontifice concedi, ut sæpius concessam esse constat, & signanter in causa *Pollaceni Martyris Josaphati in ipsonet Urbano VIII.* ut habetur ex decreto edito die 27. Januarii 1629. Item in causa *Gebennæ Sancti Francisci de Sales ab Alexandro VII.* ut ex decreto edito die 20. Januarii 1649. Item in causa *Limana Sanctæ Rosæ à dilecto Alexandro VII.* ut ex decreto edito die 26. Sept. 1664. Item in causa *Japonen. Martyrii Servorum Dei Angeli Orsucci, Caroli Spinula, & Sociorum à Clemente IX.* ut ex decreto edito die 6. Junii 1669. Item in causa *Nerimon. Servi Dei Josephi à Cupertino à Clemente XI.* ut ex decreto edito die 9. Maji 1711.

32 Sine dicta autem Pontificia dispensatione est omnino servanda supradicta lex ab Urbano VIII. constituta de lapsu quinquaginta annorum ab obitu Servi Dei, antequam proponi possit dubium de virtutibus, aut de martyrio, de qua quidem constitutione, ut scribit dictus Lambertina. *loc. cit. lib. 2. cap. ultim. num. 7. in fine*, sic habetur in *causa venerabilis Servi Dei Domini à Jesu Maria scripta à Patre Philippo à Sanctissima Trinitate lib. 7. cap. 11.* "La ragione di tal costituzione è, che nessuno vive così puramente, & santamente, che alcuna volta non cada in qualche imperfezione secondo quel detto." Septies in die cadit justus. "Questi difetti, benchè minimi, molte volte restano à memoria, & possono diminuire la devozione, nè forse alcune volte del tutto torla, se fossero proposti per Santi, è per essere venerati quelli, nè quali comparvero alcuni difetti, essendo che volgarmente ni fedeli stimano, che i Santi fossero del tutto irreprensibili." Quod etiam confirmatur à Patre Nicolao Lancisio *tom. 2. opus. Spirituale. 19. de vitandis judiciis temerariis, c. 5. n. 74. p. 644.*

33 Ut plene percipiatur quinam cultus, seu adoratio debeatur Sanctis, & Beatis, advertendum est, quod adoratio est actus, quo quis alteri se submittit in recognitionem suæ excellentiæ: *Est in re Communis.* Et hæc adoratio, seu cultus, alia est *mero civilis*, seu *politica*, & alia *sacra*, seu *religiosa*. Adoratio *mere civilis*, seu *politica* est illa, quæ exhiberi solet Regibus, & Principibus supremis propter excellentiam sui status seu potestatis humanæ, quam præ aliis habent, uti passim in sacra scriptura leguntur quidam adorasse suos Reges, ut à David *1. Regum cap. 20. Cadens pronus in terram adoravit terro.* Et *1. Paral. c. 29. num. 20.* Jonathan: "Benedixit omnis ecclesia Domino Deo Patrum suorum, & inclinaverunt se, & adoraverunt Deum, & deinde Regem." Ubi, ut videtur, eadem vox *adorationis* tribuitur Deo, & Regi, licet Deo cultus patriæ, & Regi solus cultus civilis, ac politicus competere. Adoratio *sacra*, seu *religiosa* est illa, quæ exhibetur alicui ob excellentiam suam sacram & supernaturalem, uti est adoratio, quæ exhibetur Deo, & B. Mariæ Virgini, ac Sanctis omnibus, & Beatis.

34 Adorationis sacre, seu religiose tres sunt species, nempe *latria*, *hyperdulia*, & *dulia*: *Communis Theologorum.* Adoratio, seu cultus *latria* est illa, quæ soli Deo debetur, ac exhibetur propter summam increatam, ac infinitam ejus excellentiam: *Communis.* Adoratio, seu cultus *hyperdulia* est illa, quæ B. Mariæ Virgini debetur, & exhibetur ob excellentiam maternitatis Dei, & alia excellentissima dona, ac spectatissimam ejus sanctitatem ceteris supereminentem: *Communis.* Adoratio, seu cultus *dulia* est illa, quæ debetur, ac exhibetur Sanctis ob supernaturalem excellentiam eorum Sanctitatis, & Gloriæ: *Communis.*

35 Dicta triplex adoratio, seu cultus alia est *aboluta* conveniens soli rei intellectuali, quæ per se honorabilis, atque adorabilis est ob perfectionem, atque excellentiam sibi intrinsicam, qualis adoratio, seu cultus convenit, ac debetur Deo, B. Mariæ Virgini, & Sanctis per se absolute venerabilibus: Et alia est *respectiva* conveniens rebus non intellectualibus, & ratione carentibus, quæ non coluntur per se ob perfec-

tionem, atque excellentiam sibi intrinsicam, sed propter aliud, seu ob respectum ad aliud, qualis adoratio, seu cultus convenit, ac debetur cruci, sacris reliquiis, imaginibus, vestibus, ac similibus ratione carentibus, cum eorum veneratio, seu adoratio, vel cultus non sistat in illis, sed referatur ad prototypum, cujus sunt imagines, aut quod representant: *Communis inter Catholicos, & clare habetur ex Concilio Tridentino sess. 25. in decreto de Invocatione Sanctorum.*

36 Cultus alius est *publicus*, & alius *privatus*. Cultus *publicus* est, qui fit nomine ecclesiæ, vel tanquam institutus ab ea, siye deinde publico in loco, sive occulto fiat. Non enim dicitur, seu appellatur *publicus*, vel *solemnis*, eo quod publice, & coram aliis exhibetur, sed quia defertur nomine ecclesiæ, vel tanquam institutus ab ea. Cultus *privatus* est, qui non exhibetur nomine ecclesiæ, nec tanquam institutus ab ipsa, sed fit ex privata devotione colentis, siye deinde talis cultus fiat privatim in loco occulto, sive in loco publico, videntibus aliis; Scæchus de *notis, & signis Sanctis. sect. 10. c. 1. vers. Ex hoc*: Hurad. in *resolut. de vero martyrio resolut. 43. §. 11. per tot.* Reiffenstuel *loc. cit. n. 16.* Pasqualig. in *addit. ad Laureri. de Franch. tit. de cultu erga non Canonizatos num. 1222.* Layman in *theolog. moral. lib. 4. tit. 7. c. 5. n. 14.* Delbene de *Inquisit. part. 2. dub. 234. sect. 7. sub num. 1.* Molphes *cons. 45. n. 20.* Bonacina *tom. 2. disp. 3. q. 1. punct. 2. n. 2.* cum Bellarmino, Sanchez, & aliis ibi citatis. *Mattheuce. cit. q. proemial. cap. ult. n. 25. & seq.* Lambertina. *loc. cit. lib. 2. c. 7. n. 7.* & alii contra *Contelorum de Canonizatione Sanctorum. cap. 22. n. 7.* Barbosa *allegat. 97. n. 13.* Castellin. de *certitudin. Glorie Sanctorum c. 2. punct. 23. & 24.* & alios non improbabili ter volentes, quod etiam dici debeat cultus publicus, qui fit in loco publico, seu coram aliis.

37 Cultu publico coli possunt omnes Sancti, & Beati, id est, omnes, qui jam sunt Canonizati, vel saltem *Beatificati: Communis inter Catholicos.* Cum hæc autem differentia, quod qui jam sunt Canonizati, possunt coli ubique, & quovis *dulie* cultu publico: Qui vero sunt solum *Beatificati*, & nondum *Canonizati*, non possunt coli, nisi in illo loco, & illo cultu publico, quem concessit Summus Pontifex, cum in Beatificatione non quivis publicus cultus, sed aliqui soli determinati concedantur: Unde attendenda sunt Brevia consuetudinum.

38 Et insuper circa Beatos nondum Canonizatos attendendum est etiam decretum super cultu Beatis adhuc non Canonizatis præstatum à Sacrorum Rituum Congregatione Ordinaria habita coram Sanctissimo Domino nostro Alexandro VII. emanatum.

39 Ad aures Eminentissimorum Patrum Congregationis Sacrorum Rituum pitres devenerunt, qui pariter, indultorum excessus in materia præstationis cultus Beatis adhuc non Canonizatis. Quamobrem eos eliminare, ac, ne in futurum inducantur, providere studentes, ad infrascripta devenerunt decreta, &c.

40 I. "Quod eorumdem Beatorum Imagines etiam non principaliter, & uti supplices appositæ, simulacra, picturæ, aut scripturæ eorum præclara gesta representantes, aut referentes in ecclesiis, sacralis, & oratoris quibuscumque, & præsertim in quibus missæ sacrificium, vel alia divina officia peraguntur inconsulta Sede Apostolica, nullo pacto exponantur.

41 II. "Quod ubi indultus fuerit per Sedem Apostolicam imagines, simulacra, picturæ, tabellæ in ecclesiis poni, & coli posse, in pariete tantum, non autem super altari, collocandi: facultas tributa censeatur.

42 III. "Quod si concessa fuerit per eandem Sedem Apostolicam altarium erectio, non tamen ob id missam, & officium de prædictis Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præsumatur; etenim specifica, & expressa concessio super his præcedere debet.

43 IV. "Ubi in uno loco cultus fuerit concessus, non extendatur, inconsulto Pontifice, ad alium locum quovis alia concurrente auctoritate.

44 V. "In locis, ubi Beatos prædictos ab omnibus co-

lli permissum fuit, non inde publica officii recitatio permessa censeatur, sed tantummodo privata, nec satisfactoria præcepto recitationis, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulerit.

45 VI. "Missæ pariter, quæ fuerint indultæ certis personis, nempe Presbyteris Regularibus, vel Secularibus alicujus loci, vel monasterii, seu Presbyteris alicujus ecclesiæ servitio præcipue addictis, à confluentibus Sacerdotibus quavis dignitate, etiam Cardinatus insignitis, minime celebrentur.

46 VII. "Dies festi in Beatorum eorumdem memoriam non celebrentur, nisi speciali Indulto Apostolico provisum fuerit.

47 VIII. "Eorumdem nomina in calendariis non apponantur, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & à quibus cultus cum officio, & missa celebretur.

48 IX. "In quibusvis ecclesiasticis precibus, etiam in orationis privatis recitandis, particularia eorumdem suffragia non apponantur, vel recitentur.

49 X. "Publicis in precibus, præter indultas, & à Sede Apostolica approbatas, idem Beati non invocentur.

50 XI. "Eorumdem reliquiæ in processionibus minime circumferantur.

51 Sacra tamen Congregatio presentibus declarationibus, & Jussione, removere non intendit cultum Beatis per communem ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel temporis centum annorum metam excedentis, scientiam, ac tolerantiam Sedis Apostolicæ, aut Ordinariorum hæctenus præstitum, ac certis modo, & forma ab eo tempore exhibitum. Verum, si à centum annis circa cultus hujusmodi aliqua ex parte constiterit auctus, & extensus, eo casu Sacra eadem Congregatio in eundem in pristinum reduci jubet; prout quovis cultum extra casus prædictos ad expressa tantum verbaliter in Apostolicis Indultis omnino revocari mandat sub penis, &c.

52 Firmis quoque remanentibus decretis, nempe, ne Beati in patronos eligantur, ne eorum natalitia cum festis celebrentur, & aliis quibuscumque à Sacra Congregatione hæctenus emanatis, quæ presenti decreto renovantur.

53 His autem Sanctissimo relatis, & in Congregatione Sacrorum Rituum ordinaria habita coram Sanctitate sua per Eminentissimum, & Reverendissimum Dominum Cardinalem Sacchetum accurate perlectis, mature discussis, Sanctitas sua ea approbavit, & pro omnimoda eorumdem observatione mandavit typis imprimi, ad valvas affigi, & publicari, ut, elapso tempore sex mensium à die publicationis eorumdem, omnes, & singulos afficiant, & arctent, ac si omnibus, & singulis eadem exhibita, vel personaliter presentata, intimata, seu notificata fuissent. Indulset locorum Ordinariis, ut auctoritate Sedis Apostolicæ possint, immo debeant Seculares, & Regulares quoscumque, quantumvis exemptos, etiam Societatis Jesu, Sancti Antonii Vienn. & Sancti Joannis Hierosolymitani, ac reliquos omnes speciali expressione indigentes, etiam sub censuris compellere.

54 Cumque aliqui nulli subdantur Episcopo, qui eos, si excesserint, coercere valeant, eo casu à Sede Apostolica Nuntius, si aderint, sin minus ab Archiepiscopis, in quorum provinciis, vel ab Episcopis Romano tantum Pontifici subjectis, intra, vel prope quorum diocesis limites eorum ecclesiæ, vel monasteria sita fuerint, tamquam à Sede Apostolica Delegatis ad hujusmodi decretorum observationem prædicti omnino cogantur. Die 27. Septembris 1659.

55 DECLARATIO DECRETI Super cultu Beatis adhuc non Canonizatis præstando.

56 Allatis ad Sacrorum Rituum Congregationem dubilis circa observationem, & intelligentiam decreti super cultu Beatis adhuc non Canonizatis præstando edi-

BIBLIOTECA CENTRAL